

СУДОВІ ЗАСІДАННЯ ОНЛАЙН: ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕРВІСУ EASYCON

ONLINE COURT HEARINGS: IMPLEMENTATION AND FUNCTIONING EASYCON SERVICE

Пятигора К.В., аспірантка кафедри адміністративного права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У статті досліджено основні передумови й етапи впровадження в судах можливості проведення судових засідань поза приміщенням суду з використанням засобів відеоконференцзв'язку. Особливу увагу приділено реалізації права доступу до правосуддя в умовах поширення пандемії (COVID-19) та введення на всій території України карантинних заходів, що стало рушійним чинником для початку функціонування в Україні дистанційної форми здійснення правосуддя. Проаналізовано основні нормативно-правові акти та вимоги адміністративного процесуального законодавства України до порядку проведення судових засідань у режимі відеоконференції, а також виокремлено програмне забезпечення, за допомогою якого суди можуть проводити судові засідання дистанційно. Досліджено першу судову практику адміністративних судів із проведення судових засідань у режимі відеоконференції за допомогою додатків "Zoom" та "Skype". Зазначено, що суди адміністративної юрисдикції почали регулярно розглядати справи в дистанційному режимі. Визначено основні проблеми та недоліки застосування судами Skype та Zoom під час проведення судових засідань у режимі відеоконференцзв'язку. Виокремлено, що основним програмним забезпеченням для проведення судових засідань у режимі відеоконференцзв'язку є програмне забезпечення за посиланням на офіційному вебпорталі судової влади України: vkz.court.gov.ua, а саме EasyCon. Детально розглянуто процесуальний порядок, умови та вимоги до участі сторін у судовому засіданні шляхом застосування системи "EasyCon". Визначено порядок адміністрування секретарем судового засідання за допомогою електронних засобів, фіксації судового процесу, ведення електронного протоколу тощо. Відзначено перспективи впровадження в судах інформаційних технологій та наголошено, що натеper уже фактично всі судді України щоденно використовують даний механізм та проводять судові засідання онлайн за допомогою законодавчо визначеної системи "EasyCon". Цей досвід показує, що Україна має всі необхідні передумови для подальшого реформування судової системи із застосуванням сучасних розробок у сфері електронного правосуддя.

Ключові слова: електронний суд, інформаційні технології, судові засідання, відеоконференцзв'язок, дистанційне правосуддя, "EasyCon".

The article examines the main prerequisites and stages of implementation in the courts of the possibility of holding court hearings outside the court using video conferencing. Particular attention was paid to the implementation of the right of access to justice in the context of the spread of the pandemic (COVID-19) and the introduction of quarantine measures throughout Ukraine, which became a driving factor for the start of remote justice in Ukraine. The main normative legal acts and requirements of the administrative procedural legislation of Ukraine to the procedure of conducting court hearings by videoconference are analyzed, as well as the software with the help of which courts can hold court hearings remotely is singled out. The first case law of administrative courts on conducting videoconference trials using the "Zoom" and "Skype" applications has been studied. It is noted that the courts of administrative jurisdiction began to hear cases remotely on a regular basis. The main problems and shortcomings of the use of "Skype" and "Zoom" software systems by courts during court hearings in the mode of videoconferencing have been identified. It is pointed out that the main software for conducting court hearings by videoconference is the software on the link on the official web portal of the judiciary of Ukraine vkz.court.gov.ua, namely – "EasyCon". The procedural order, conditions and requirements for the participation of the parties in the court hearing by applying the "EasyCon" system are considered in detail. The order of administration of the court session by electronic means, recording of the trial process, introduction of the electronic protocol, etc. is determined. Prospects for the introduction of information technology in courts are noted and it is emphasized that today virtually all judges of Ukraine use this mechanism on a daily basis and hold court hearings online using the legally defined system "EasyCon". This experience shows that Ukraine has all the necessary prerequisites for further reform of the judicial system with the use of modern developments in the field of e-justice.

Key words: e-court, information technologies, court hearings, videoconferencing, "EasyCon".

Актуальність теми. Забезпечення ефективності функціонування судової системи України та реалізації громадянами їхнього права на безперешкодний доступ до правосуддя є одним із пріоритетних напрямів як нашої держави, так і всієї системи правосуддя загалом. Проте через великий обсяг справ, що надходять до суду, нестачу суддів у зв'язку з перервою в роботі Вищої кваліфікаційної комісії суддів, поширення коронавірусної хвороби COVID-19 та введення на території України карантинних заходів відбулося значне навантаження на судову систему, що призвело до зниження ефективності функціонування судової влади та реалізації права доступу до суду. Саме з метою вирішення даної проблеми та підвищення ефективності правосуддя держава почала активно запускати окремі підсистеми ЄСПС та впроваджувати в нашу судову систему сучасні інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ), як-от механізм проведення судових засідань у режимі відеоконференцзв'язку поза приміщенням суду з використанням таких відомих програм, як "Skype", "Zoom" та "EasyCon". Завдяки впровадженню такого нового способу проведення судових засідань учасники справи отримують можливість взяти участь у них у режимі відеоконференції дистанційно, не прибуваючи до суду, що

сприяє спрощенню судових процедур, скороченню термінів розгляду судових справ та підвищенню ефективності реалізації громадянами їхнього права на безперешкодний доступ до правосуддя в будь-яких умовах. Водночас є чимало проблем практичного та технічного характеру щодо можливості пристосування даних технологічних новацій до сучасних реалій судової системи України. Нині актуальними є питання щодо дослідження даної проблеми та розроблення шляхів її вирішення.

Необхідно відмітити, що дослідження питання впровадження в судову систему України нових сучасних інформаційних технологій викликає в науковій літературі значні складнощі та ще не було широко висвітлено. Зокрема, у юридичній літературі немає комплексного підходу до вивчення даної проблеми, а наукові праці деяких учених присвячені переважно окремим аспектам проблеми впровадження та функціонування електронно-інформаційних технологій у судову діяльність. Так, наприклад, теоретико-прикладні аспекти інформаційної політики, проблеми адаптації людини в умовах інформаційного суспільства, інформаційно-технічне забезпечення діяльності окремих органів державної влади тощо розглядаються такими науковцями, як І.Л. Бачило, О.Г. Данильян,

О.П. Дзьобань, В.П. Колісник, В.Г. Пилипчук, В.С. Цимбалюк, М.Я. Швець, М.М. Ясинок та інші. Деякі аспекти інформатизації судів, зокрема й окремі питання підсистеми «електронного суду» як складової частини ЄСІТС, досліджують І.Л. Бачило, В.В. Білоус, П. Гіллес, О.О. Денисова, Р.А. Калюжний, Ю.А. Климашевський, Н.В. Кушакова-Костицька, А.І. Марущак, М.Я. Сегай, М.Я. Швець та інші. Водночас проблему впровадження та функціонування механізму проведення судових засідань у дистанційному режимі науковці ще не досліджували, а тому наявна необхідність у вивченні даного питання.

Мета статті полягає в дослідженні основних передумов, етапів упровадження й особливостей функціонування в судах механізму проведення судових засідань у режимі відеоконференцз'язку поза приміщенням суду, а також виявленні основних проблем та перспектив упровадження даних інформаційних технологій у систему судочинства України.

Виклад основного матеріалу. Однією з найважливіших конституційних гарантій забезпечення захисту прав та свобод людини є закріплення права кожного на судовий захист. Це означає, що кожному гарантується захист прав і свобод у судовому порядку, кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи впродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом. Суд не може відмовити в доступі до правосуддя, якщо особа вважає, що її законні права та свободи порушені. А отже, право на судовий захист є одним із видів державного захисту та невід'ємним елементом законності та демократизму в державі.

Реалізація права доступу до правосуддя та вся система правосуддя загалом зазнали значних змін у зв'язку з поширенням у всьому світі пандемії (COVID-19) та введенням на всій території України із 12 березня 2020 р. карантинних заходів, які встановлені постановами Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» («Офіційний вісник України», 2020 р., № 23, ст. 896, № 30, ст. 1061) [1], від 20 травня 2020 р. № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» («Офіційний вісник України», 2020 р., № 43, ст. 1394, № 52, ст. 1626) [2], від 22 липня 2020 р. № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленіх протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» («Офіційний вісник України», 2020 р., № 63, ст. 2029) [3], від 9 грудня 2020 р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [4]. Уведення карантинних заходів передбачало встановлення тимчасового обмеження руху транспортних засобів, заборону перебувати у громадських місцях (будинки, споруди, транспорт тощо) без засобів індивідуального захисту, дотримання фізичної дистанції в 1,5 м тощо.

Варто зазначити, що навіть за умови введення жорстких обмежень (коли рух транспортних засобів був заборонений та всі підприємства пішли на карантин) судові установи продовжували працювати у штатному режимі, проводили судові засідання у приміщеннях суду з обов'язковим викликом учасників справи. Проте через поширення інфекційної хвороби COVID-19 явка сторін у судові засідання значно знизилася, бо частина людей хворіли на коронавірусну хворобу та перебували на лікарняному, а інші, дотримуючись обмежувальних заходів, уникали місць масового купчення людей.

Отже, з метою забезпечення права на доступ до правосуддя та можливості розгляду справ навіть за умов каран-

тину судова система України потребувала пошуку нових, ефективних і альтернативних заходів, які б допомогли вдосконалити систему правосуддя.

26 березня 2020 р. Вища рада правосуддя ухвалила рішення «Про доступ до правосуддя в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» № 880/0/15-20, рекомендувала всім судам неухильно дотримуватися приписів постанови Кабінету Міністрів України № 211 щодо запровадження карантину, а також звернулася до Президента України, Верховної Ради України із пропозицією внести зміни до процесуальних кодексів, які б забезпечили право осіб на доступ до правосуддя в умовах карантину в частині, що стосується проведення засідань органів судової влади в режимі реального часу через інтернет та продовження (зупинення) строків на оскарження судових рішень [5].

На виконання вищевикладених рекомендацій 30 березня 2020 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», яким внесено зміни до ст. 195 Кодексу адміністративного судочинства (далі – КАС), ст. 197 Господарського процесуального кодексу (далі – ГПК) та ст. 212 Цивільного процесуального кодексу (далі – ЦПК), визначено, що під час карантину, установленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника справи здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то в порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України. Також продовжено деякі процесуальні строки, наприклад, розд. VI Прикінцевих положень КАС України доповнено п. 3, яким на строк дії карантину продовжено процесуальні строки, визначені ст. ст. 47, 79, 80, 114, 122, 162, 163, 164, 165, 169, 177, 193, 261, 295, 304, 309, 329, 338, 342, 363 КАС України [6].

Ухвалення 30 березня 2020 р. нового Закону, яким надана можливість проведення судових засідань поза приміщенням суду у режимі онлайн із використанням засобів відеоконференцз'язку, зумовило перехід української судової системи на новий, сучасний дистанційний формат здійснення правосуддя, прискорило початок функціонування ЄСІТС, зокрема й підсистеми «Електронний суд», та стало важливим кроком на шляху діджиталізації та розвитку нашої держави.

Отже, упровадження сучасних новацій у систему здійснення правосуддя, безперечно, є позитивним рішенням як для української судової системи загалом, так і для окремих її громадян, проте не варто також забувати, що такі нововведення потребують здійснення низки необхідних заходів для її належного функціонування.

З огляду на те, що ухвалення рішення про запровадження дистанційної форми здійснення правосуддя було досить стрімким та неочікуваним, українська судова система та безпосередньо судді зіткнулися з великою кількістю проблем, як-от відсутність правової регламентації порядку проведення судових засідань у дистанційному режимі, чіткого визначення програмного забезпечення, яке буде використовуватися судами для проведення судових засідань у режимі відеоконференції, порядку фіксації судового засідання, ведення протоколу тощо. У зв'язку з такою невизначеністю судді для проведення судових засідань у дистанційному режимі почали використовувати такі всесвітньо відомі сервіси для проведення

відеоконференцій, як “Skype” (розробник Microsoft, розташовується у США, м. Редмонд, штат Вашингтон) та “Zoom” (розробник WebEx, розташовується у США, м. Сан-Хосе, штат Каліфорнія).

Так, 3 квітня 2020 р. ухвалою Дніпропетровського окружного адміністративного суду у справі № 160/2860/20 було вперше за всі часи української судової практики призначено розгляд справи в режимі відеоконференції за допомогою Zoom. Колегія суддів Сьомого апеляційного адміністративного суду 8 квітня 2020 р. також провела два судові засідання в режимі відеоконференції з використанням Zoom. 10 квітня 2020 р. Рівненським апеляційним судом уперше було розглянуто апеляційну скаргу за допомогою програми “Skype”. А 15 квітня 2020 р. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду вперше провів судове засідання в режимі відеоконференції, коли сторони у справі перебували поза межами суду і використовували особисті технічні засоби.

Зокрема, як наголошують судді Окружного адміністративного суду міста Києва, під час тестування програми “EasyCon” спеціалістами IT-відділу Окружного адміністративного суду міста Києва проблем не виникало, а тому цей спосіб здійснення правосуддя регулярно почав застосовуватися судами адміністративної юрисдикції.

Однак у юридичній спільноті почалися обговорення щодо доречності та безпечності використання судами під час проведення судових засідань у дистанційному режимі програмних систем “Skype” та “Zoom”, оскільки судова система потребує відповідних заходів для захисту персональних даних учасників судового процесу, які не можуть забезпечити дані програмні системи. Так, США вже звернулись із позовом проти Zoom у зв’язку з неналежним захистом персональних даних і через приховування відомих розробникам дефектів програми, а деякі великі компанії (“Daimler”, “Tesla”, “SpaceX”) узагалі заборонили співробітникам використовувати Zoom.

Водночас для того, щоб належним чином реалізувати ідею дистанційного правосуддя, необхідно обрати таку програму, яка забезпечить конфіденційність персональних даних, систему ідентифікації учасника судового процесу за допомогою електронного підпису (далі – ЕЦП), як передбачено процесуальним законодавством, можливості обробки заявок на участь у судових засіданнях, відео-аудіозапис судового засідання, ведення протоколу тощо. Водночас Skype та Zoom несуть великий ризик втрати конфіденційної інформації та не мають можливості здійснити належну ідентифікацію учасників справи з використанням електронного цифрового підпису або за допомогою інших механізмів, що може призвести до негативних наслідків (процесуальних проблем) та повної втрати довіри громадян до судової влади.

З метою вирішення даної процесуальної проблеми Державна судова адміністрація України повідомила про неможливість використання судами програм “Skype” та “Zoom”, ухвалила «Порядок роботи з технічними засобами відеоконференції зв’язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесі за участі сторін поза межами приміщення суду», який затверджено наказом № 169 від 8 квітня 2020 р., відповідно до якого програмним забезпеченням для проведення судових засідань у режимі відеоконференції зв’язку обрано систему “EasyCon” [7]. Тестування програмного та технічного забезпечення розпочато 13 квітня 2020 р.

Однак зазначений Порядок ДСА України, затверджений наказом № 169 від 8 квітня 2020 р., був чинний недовго, уже 23 квітня 2020 р. ДСА України наказом № 196 затвердила «Порядок роботи з технічними засобами відеоконференції зв’язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесі за участі сторін поза межами приміщення суду» у новій редакції. Відповідно до оновленої редакції програмним забезпеченням для проведення судових засідань у режимі відеоконференції зв’язку є програмне забезпечення (за посиланням на офіційному вебпорталі судової влади України:

vkz.court.gov.ua) “EasyCon” або інші доступні суду й учасникам судового процесу засоби, що забезпечують проведення судових засідань у режимі відеоконференції зв’язку та відповідають вимогам законодавства [8].

Необхідно звернути увагу на те, що лише програмне забезпечення “EasyCon” інтегровано у вебпортал судової влади, передбачає можливість ідентифікації учасника за допомогою ЕЦП та визнається як «захищений відеоконференції зв’язок із судом», на який можна перейти через офіційний вебпортал судової влади будь-якого суду України, обравши в розділі «Громадянам» категорію «*участь у відеозасіданні*». Отже, незважаючи на те, що законодавством передбачена можливість обрання будь-якого програмного забезпечення для проведення судових засідань у режимі відеоконференції, судова влада все ж таки віддає перевагу саме системі “EasyCon”.

Під час дослідження питання порядку використання системи “EasyCon” необхідно звернути увагу на таке.

Відповідно до ч. ч. 3 та 4 ст. 195 КАС України та розд. 3 «Порядку роботи з технічними засобами відеоконференції зв’язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесі за участі сторін поза межами приміщення суду», затвердженого наказом ДСА України № 196 від 23 квітня 2021 р., учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника справи здійснюється із застосуванням електронного підпису. У разі, якщо учасник не має електронного підпису, він повинен попередньо зареєструватися в Системі з використанням логіна та пароля чи за допомогою інших передбачених обраною Системою засобів реєстрації. Рішення про можливість підтвердити особу учасника справи, коли така особа не має електронного підпису, ухвалюється головуючим суддею [9].

Так, для участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції учасник справи повинен попередньо зареєструватися або авторизуватися у системі “EasyCon” з використанням власного електронного підпису.

Варто наголосити, що сама система “EasyCon” не дозволяє реєстрацію з використанням електронного підпису, а тому учаснику необхідно самостійно зареєструвати свій ключ ЕЦП у сервісі “EasyCon”, у розділі «*Профіль користувача*» (вкладка ЕЦП), надалі використовувати ЕЦП для авторизації в системі. Для перевірки дійсності ключа ЕЦП і для авторизації учасника буде направлено до інтегрованої системи електронної ідентифікації Міністерства цифрової трансформації України (id.gov.ua).

У разі бажання взяти участь у судовому засіданні дистанційно учасник справи повинен не пізніше ніж за 5 днів до початку судового засідання подати до суду заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції зв’язку поза межами приміщення суду, у якій зазначають: назву суду; номер судової справи; дату та час судового засідання, у якому учасник бажає взяти участь у режимі відеоконференції; своє П. І. Б.; свій статус у судовій справі; електронну адресу, яка використана ним для реєстрації в Системі; назву системи, яка пропонується для проведення відеоконференції зв’язку (у разі використання іншого програмного забезпечення, ніж розміщене за посиланням: vkz.court.gov.ua); номер телефону для зв’язку із судом; відмітку про наявність або відсутність електронного підпису. Копія заяви в той самий строк надсилається учасником, що подав заяву, іншим учасникам справи.

Головуючий суддя ухвалює рішення про можливість проведення засідання в режимі відеоконференції за умови наявності в суді відповідної технічної можливості (наявність обладнання та можливість його використання у визначені день і час) та інформує про це секретаря судового засідання. Секретар судового засідання інформує учасника справи засобами телефонного зв’язку / електронної пошти, зазначеними в заяві, щодо технічної можливості проведення засідання в режимі відеоконференції або відсутності такої можливості.

Перед проведенням судового засідання в режимі відеоконференцзв'язку учасник справи, що бере участь у даному судовому засіданні, зобов'язаний авторизуватися в Системі за 10 хвилин до початку судового засідання й активувати технічні засоби (мікрофон, навушники та камера).

Надалі з основної сторінки сервісу “EasyCon” необхідно натиснути кнопку «Перейти до конференції» або d заголовку сторінки перейти до розділу «Мої конференції» та чекати на запрошення від секретаря судового засідання приєднатися до конференції. Запрошення з'явиться у вигляді спливаючого вікна. Необхідно підтвердити участь у судовому засіданні натисканням кнопки «Так». З метою ідентифікації особи на початку судового засідання учасники, які беруть участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, на вимогу головуєного судді повинні показати свій паспорт або інший документ, що посвідчує особу, у розгорнутому вигляді на сторінці з фотографією в камеру.

Як уже було зазначено вище, на початку впровадження дистанційного режиму проведення судових засідань існувала певна невизначеність щодо порядку фіксації перебігу і результатів процесуальних дій у режимі відеоконференції, зокрема, секретарі судових засідань не були належним чином обізнані, яким чином вести протоколи судових засідань, фіксацію процесу, підключення учасників до системи тощо. Натепер дане питання більш чітко регламентовано Порядком ДСА № 196 від 23 квітня 2020 р. та інструкцією секретаря судового засідання, ведення протоколу судового засідання, що розміщена в системі “EasyCon” за посиланням: vkz.court.gov.ua.

Відповідно до вищевказаних документів фіксація судового процесу в режимі відеоконференції відбувається за допомогою технічних засобів відеозапису та забезпечується секретарем судового засідання. Після закінчення проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції секретар повинен:

- здійснити запис відеофонограми на носії відеозапису, створивши архівну та робочу копії;
- перевірити якість запису архівної та робочої копій;
- архівну та робочу копії долучити до матеріалів справи;
- видалити відеофонограму з технічного засобу відеозапису.

Архівна копія передається до архіву суду, який проводить процесуальні дії в режимі відеоконференції.

У системі “EasyCon” у секретаря судового засідання існує окреме вікно адміністрування, яке надає йому можливість адмініструвати конференцію (вести протокол, спілкуватися в чаті, додавати учасників тощо). Зокрема, інтерфейс протоколу судового засідання в EasyCon передбачає можливість ведення протоколу судового засідання

в електронній формі з автоматичною фіксацією у протоколі таких відомостей, як: номер конференції, дата та час початку конференції, обліковий запис організатора конференції, список запрошених учасників, системні події та час їх виконання (дата та час початку конференції, додавання/видалення учасників відеоконференції, вихід учасника з конференції тощо). Після складання та збереження протоколу судового засідання всі учасники конференції можуть з ним ознайомитися в розділі «Мої конференції».

Упровадження в систему судочинства нових інформаційно-комунікаційних технологій має позитивні риси та сприяє підвищенню ефективності функціонування судової влади, однак є також і проблемні аспекти, що стримують повноцінну реалізацію підсистеми відеоконференцзв'язку. Унаслідок неналежного фінансування системи правосуддя деякі суди досі не забезпечені спеціальним технічним обладнанням, існують ризики технічної неможливості участі в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду, переривання зв'язку тощо. Виникають також обґрунтовані сумніви щодо забезпечення конфіденційності та можливості витоку інформації у програмних застосунках, що використовуються судами, залишається невирішеним питання участі в судовому засіданні вільних слухачів, немає можливості подання документів під час судового засідання. Перелічені недоліки становлять імовірні проблеми у проведенні судового засідання в режимі онлайн та залишаються невирішеними.

Висновки. Уведення на території України карантинних заходів у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) стало передумовою й основою рушійною силою для активного впровадження в галузі судочинства сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяло появі нового варіанта проведення судових засідань – у дистанційному режимі за допомогою засобів відеоконференцзв'язку. Дистанційний судовий розгляд спрямований на підвищення якості роботи судів, економію часу, прискорення процесуальних строків розгляду справ, забезпечення доступності правосуддя та можливості для громадян брати участь у судових засіданнях поза приміщенням суду.

Як убачається з вищевикладеного, судовій системі України знадобилося менше одного року для забезпечення належного функціонування та правової регламентації здійснення дистанційного режиму розгляду справ. Навіть більше, тепер уже фактично всі судді України щоденно використовують даний механізм та проводять судові засідання онлайн за допомогою законодавчо визначеної системи “EasyCon”. Цей досвід показує, що Україна має всі необхідні передумови для подальшого реформування судової системи із застосуванням сучасних розробок у сфері електронного правосуддя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211. *Офіційний вісник України*. 2020. № 23.
2. Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 392. *Офіційний вісник України*. 2020. № 43. Ст. 1394.
3. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641. *Офіційний вісник України*. 2020. № 63. Ст. 2029.
4. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236. *Офіційний вісник України*. 2021. № 1. Ст. 14. № 2. Ст. 95. № 5. Ст. 272. № 7. Ст. 348.
5. Про доступ до правосуддя в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : рішення Вищої ради правосуддя від 26 березня 2020 р. № 880/0/15-20. URL: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/2412>.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України від 30 березня 2020 р. № 540–ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 18. Ст. 123.
7. Порядок роботи з технічними засобами відеоконференцзв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесі за участі сторін поза межами приміщення суду : наказ Державної судової адміністрації України від 8 квітня 2020 р. № 169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0169750-20#Text>.
8. Порядок роботи з технічними засобами відеоконференцзв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесі за участі сторін поза межами приміщення суду : наказ Державної судової адміністрації України від 23 квітня 2020 р. № 196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0196750-20#Text>.
9. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747–ІV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № № 35–37. Ст. 446.